

Representantforslag 56 S

(2011–2012)

fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Bård Hoksrud og Torkil Åmland

Dokument 8:56 S (2011–2012)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Bård Hoksrud og Torkil Åmland om å ta opp svensk overvåkning av norske borgere etter FRA-loven med svenske myndigheter

Til Stortinget

Bakgrunn

Svenske myndigheter kan i prinsippet overvåke Internett-trafikk mellom Norge og utlandet, og internt i Norge. Dette er hjemlet i den svenske FRA-loven, som gir det svenske forsvarrets radioanstalt (FRA) rett til signalspaning på kabelbåren Internett-trafikk som passerer Sveriges grenser. Loven trådte i kraft den 1. januar 2009, og det ble nylig vedtatt at tilgangen til signalspaningsinformasjonen skulle utvides til også å gjelde Rikskriminalpolisen og Sakerhetspolisen.

Det norske Datatilsynet la i 2008 frem en rapport¹ på oppdrag fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet om den svenske FRA-loven. Konklusjonen i rapporten er at overvåkingen, etter Datatilsynets vurdering, skjer «ikke uten konsekvenser for nordmenns personvern», fordi en stor del av innenlandsk elektronisk kommunikasjon rutes via Sverige, og selvfølgelig også en stor del av trafikken mellom Norge og utlandet. Den svenske loven og utøvelsen av denne er utenfor norsk demokratisk kontroll, til tross for at loven i høyeste grad går ut over norske borgere. Datatilsynet mente i rapporten også at:

«FRA-loven kan potensielt ha en nedkjølende effekt på ytringsfriheten fordi muligheten for å bli overvåket og usikkerheten hos borgeren vil medføre at noen vegrer seg for å kommunisere og innhente informasjon».

Problemstillingene knyttet til FRA-loven har ellers mange likhetstrekk med overvåkingen av norske borgere som Arbeiderpartiet og Høyre gikk inn for ved behandlingen av datalagringsdirektivet, jf. Prop. 49 L (2010–2011) og Innst. 275 L (2010–2011). En viktig forskjell er imidlertid at FRA-loven gjør at svenskene kan lese innholdet i norsk kommunikasjon direkte.

Post- og teletilsynet la også frem en rapport om «FRA-loven» i 2008, og denne rapporten² ble utarbeidet på oppdrag fra Samferdselsdepartementet. I innledningen på rapporten finner vi blant annet følgende konklusjon:

«Generelt anbefaler PT at privatpersoner og bedrifter er bevisste på hvilke elektroniske kommunikasjonstjenester man benytter for å overføre sensitiv informasjon. Det kan være hensiktsmessig å benytte krypteringsmetoder for å beskytte sin kommunikasjon der det er mulig.»

Torsdag 15. desember 2011 ble den svenske regjeringen sammen med Socialdemokraterna enige om å utvide FRA-loven ved å gi Sakerhetspolisen Säpo og Rikskriminalpolisen tilgang til informasjon innhentet av Forsvarets radioanstalt (FRA). Lovendringene skal, ifølge Ds 2011:44³, tre i kraft 1. oktober 2012. Forslaget begrunnes med terrorbekjempelse.

¹ http://www.datatilsynet.no/Global/04_analyser_utredninger/2008/08_01404_3Utredning_FRAloven.pdf.

² <http://www.npt.no/ikbViewer/Content/108693/FRA-notatrev.pdf>

³ <http://www.regeringen.se/content/1/c6/18/22/41/1c847dde.pdf>

Forslagsstillerne mener at regjeringen bør ta opp FRA-loven med svenske myndigheter. FRA-loven påvirker rammebetingelsene for norske aktører innen Internett og telekommunikasjon, og forslagsstillerne mener derfor det kan være relevant å prøve lovligheten av FRA-loven i EU-domstolen dersom slike samtaler ikke fører frem. Forslagsstillerne mener det er naturlig at dette representantforslaget behandles av den samme komiteen på Stortinget som behandlet innføringen av datalagringsdirektivet, og at innstillingen forelegges utenriks- og forsvarskomiteen for kommentarer.

Forslag

Forslagsstillerne er generelt svært skeptiske til svensk overvåkning av norske borgere, og vil på denne bakgrunn fremme følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen ta opp svensk overvåkning av norske borgere etter FRA-loven med svenske myndigheter, og om nødvendig bringe saken inn for EU-domstolen.

Oslo, 8. februar 2012